

ОБЩИНА БУРГАС

8000 Бургас, ул. "Александровска" № 26
телефон: 056/840915-19; факс: 056/841314
електронна поща: obshtina@burgas.bg
www.burgas.bg

BU MUNICIPALITY

26, Aleksandrovska Street, 8000 Burgas, Bulgaria
Phone: +35956/840915-19; Fax: +35956/841314
e-mail: obshtina@burgas.bg
www.burgas.bg

М. К. М. Е. Д.
Г. К. О. В.
Г. К. П. В.
17.04.26

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
БУРГАС
Регистрационен индекс и дата
08-00-18233/17.04.26

ОБЩИНА БУРГАС
п. код 8000
Регистрационен индекс и дата
61-00-106 / 17.04.2026

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – БУРГАС

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ДИАНА САВАТЕВА - ЗАМ.- КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС

ОТНОСНО: Доклади за осъществени читалищни дейности на читалищата, намиращи се на територията на Община Бургас през 2025 година, съгласно чл. 26а, ал.4. от Закона за Народните читалища, обнародван в бр. 42 от ДВ от 05.06.2009г.

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В съответствие с изменението на Закона за Народните читалища, чл. 26а, ал 4.: „Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година“, В Община Бургас се получиха доклади за осъществените читалищни дейности за 2025 година на 31 читалища

ДОКЛАДИ ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИ ДЕЙНОСТИ НА ЧИТАЛИЩАТА

ОТ ОБЩИНА БУРГАС ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

I. Въведение и общ преглед

През 2025 година народните читалища в Община Бургас увеличиха свой брой - регистрираните читалища вече са 31 читалища, като най-новото, НЧ „Маринка – 2024“ с. Маринка, активно се включва в културния живот на селото. И през изминалата година читалищата продължиха да утвърждават своята роля като културно-просветни институции, които съхраняват традициите, насърчават любителското творчество и подпомагат образователната, социалната и информационната дейност на местните общности.

Читалищата осъществиха широка гама дейности:

- развитие на любителското творчество и подкрепа на талантиливи участници от различни възрастови групи;
- библиотечно-информационна дейност и участие в национални програми за модернизация на библиотечните фондове;
- художествено-творчески инициативи, включително школи, курсове и формации по танци, музика, театър и изобразително изкуство;
- културно-развлекателни събития – концерти, литературни четения, срещи с автори;

- образователни курсове и извънкласни занимания за деца и тийнейджъри;
- социални и интеграционни инициативи, включително работа с деца и младежи в неравностойно положение и малцинствени групи;
- природо-екологични и краеведски инициативи за опазване на местната среда и културното наследство.

Технологиите продължиха да играят ключова роля – онлайн конкурси, дистанционни курсове и дигитални инициативи позволиха на читалищата да разширят обхвата на своята дейност и да достигнат до нова аудитория.

II. Основни цели и задачи, които бяха осъществени през 2025 г.

1. **Културно-масови функции:** читалищата да бъдат основни центрове на културния живот в населените места, както в градовете, така и в селата.
 2. **Съхранение на традиции и обичаи:** чрез празници, обреди и фестивали като Лазаруване, Коледуване, Великден, Спасовден и Никулден.
 3. **Подкрепа на национални и местни занаяти:** продължаване на участието в проекта на Министерството на културата – „Живи човешки съкровища – България“.
 4. **Развитие на художествената самодейност:** чрез фолклорни формации, театрални и музикални школи, литературни студия и арт-ателиета.
 5. **Развитие на читателската общност:** чрез библиотечни инициативи, срещи с автори, открити уроци и обновяване на библиотечния фонд.
 6. **Приемственост между поколенията:** деца – подрастващи – възрастни, чрез работа в школите и участие във фолклорните и художествени състави.
 7. **Разширяване на възможностите за финансиране** – чрез разработване на проекти и кандидатстване по фондове и програми;
 8. **Творчески инициативи:** насърчаване на детското творчество чрез конкурси, фестивали и летни ателиета.
 9. **Инициативи с национално и международно значение:** участие в регионални и национални конкурси, фестивали и литературни форуми.
-

III. Видове дейности и конкретни резултати за 2025 г.

1. Любителско творчество

- Читалищата осигуряват развитие на автентични и обработени фолклорни групи, танцови състави, хорове и певчески формации.
- Във фолклорните групи участват предимно възрастни хора, докато в танцовите и малките певчески формации – млади участници.
- През 2025 г. всички формации постигнаха отличия в регионални и национални фестивали.
- Примери:
 - НЧ „Асен Златаров 1940“ – летни занимания „Заплетени чудеса“, регионален конкурс „Магията на словото“.
 - НЧ „Пробуда 1880“ – арт фестивал „Сезони“, Национален конкурс „Есента в миниатюри“.

2. Библиотечно-информационна дейност

- Библиотеките обновяват фондовете си с художествена, отраслова и детска литература, както и чуждоезична литература (рус, пол, нем, англ.).
- Фондовете варират от 1 000 до 60 000 тома.
- Всички библиотеки предоставят достъп до интернет и специализиран софтуер.
- През 2025 г. читалищата участваха активно в програми на Министерството на културата, като „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“, осигурявайки допълнително финансиране за нова литература.

3. Художествено-творческа дейност

- Читалищата разгръщат школи и формации по:
 - музика (поп-рок, народна, инструментална),
 - танци (фолклорни и съвременни),
 - театър и художествено слово,
 - приложно изкуство и арт школи.
- През 2025 г. множество участници спечелиха призови места на национални и международни конкурси.

4. Културно-развлекателна дейност

- Провеждат се срещи с автори, литературни четения, концерти, театрални представления и творчески работилници.
- Примери за инициативи:
 - „Приказна нощ в библиотеката“ – привличане на деца и възрастни към книгата и писаното слово.
 - Празнични концерти по Цветница и Великден в комплексите „Меден рудник“, и „Изгрев“ .

5. Образователна дейност

- Курсове и школи за деца и тийнейджъри по:
 - езици (английски, немски),
 - математика, компютърни умения, литература, театър и музика.
- Летни занимания и творчески ателиета в читалища като **НЧ „Асен Златаров 1940“** („Заплетени чудеса“) и в селата Лозово, Крайморие и Долно Езерово.

IV. Социална и интеграционна дейност

1. **Работа с доброволци:** Читалищата продължиха да развиват доброволчеството, ангажирайки млади хора и общности в различни инициативи – културни събития, образователни курсове, летни ателиета.
2. **Подкрепа на деца и подрастващи в неравностойно положение:** През 2025 г. читалищата организираха занимания и курсове за деца от социално уязвими групи, включително летни творчески ателиета и образователни програми.
3. **Работа с малцинствени групи:** Читалища в с. Равнец, кв. Рудник, Българово, Горно Езерово, Победа и Черно море продължиха интеграционните програми, включително школи по приложно изкуство, където децата творят чрез моделиране, приложения и рисуване.

4. **Социално включване на хора с увреждания:** Читалищата подобриха достъпа до културни събития и занимания, като адаптираха програми и пространства за всички граждани независимо от социалния им статус или физическите възможности.
-

V. Природно-екологична и краеведска дейност

1. Природно-екологични инициативи:

- Подкрепа от Българското дружество за защита на птиците и Българска фондация „Биоразнообразие“.
- Читалище в кв. „Изгрев“ организира ежегодното събитие „Воден отпечатък“ по случай Световния ден на Черно море.

2. Краеведска дейност:

- Децата и младежите събират и съхраняват знания за родния край – език, традиции, обичаи, вярвания.
 - В селските читалища има етнографски сбирки и тематични витрини.
 - В градските читалища се поставят началото на музейни сбирки с предмети, снимки и документи, свързани с историята на Бургас.
-

VI. Проекти и програми

През 2025 г. читалищата продължиха активното участие в национални и общински програми:

1. **Общински фонд „Култура“ – Бургас:** финансиране на творчески проекти и културни инициативи.
2. **Програма „Достъпна култура“:** разширяване на възможностите за изява на младите творци, както и разширен достъп до качествени културни продукти;
3. **Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ (МК):** обновяване на библиотечния фонд и модернизация на библиотеките.
4. **Национална система „Живи човешки съкровища – България“ (МК):** опазване на традиционните занаяти и културни практики.
5. **програми на МК и ПВУ:** подкрепа на проекти за културно наследство, екология и социални инициативи
6. Читалища на територията на община Бургас заявиха своята активна подкрепа за кандидатурата на **Бургас за Европейска столица на културата 2032г** като чрез богатия си културен календар, работа с местните общности и развитие на творчески инициативи ще допринасят за утвърждаването на града като водещ културен център на национално и европейско ниво.
7. Активно участие в общински, национални и международни инициативи.
8. Спечелени проекти по процедура BG-RRP-1.024 „Изграждане на мрежа от Дигитални клубове“ от Министерството на културата.
9. Стартиране на дейностите по проект "Енергийно обновяване на публична културна инфраструктура чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сгради за обществено обслужване на територията на Община Бургас“, договор BG-RRP-4.020-0161-C01, финансиран от Национален план за възстановяване и устойчивост. Включени са 10 читалища като дейностите по проекта продължават и през 2026 г.

VII. Участие в конкурси, фестивали и литературни форуми

- НЧ „Асен Златаров 1940“: „Магията на словото“, „Бургас – моят град“.
- НЧ „Пробуда 1880“: „Сезони“, Национален конкурс „Есента в миниатюри“, конкурс за мартеници „За здраве и берекет“.
- НЧ „Любен Каравелов 1940“: „Свято слово“, „Чета и плета“, „Петъчен грамофон“.
- НЧ „Ереван 2022“: Национален фестивал „Армения в Бургас“.
- НЧ „Възраждане 1927“: „С песните на Никола Ганчев“ – национален конкурс за надсвирване с кавал.
- НЧ „Св. св. Кирил и Методий 1985“: „Коледни истории“ – конкурс за комикси; „Море“ – национален литературен конкурс.
- НЧ „Изгрев 1909“: „Изгрев парк чете и се забавлява“ – лятно предизвикателство и нова читателска аудитория.
- Други читалища също организираха или участваха в регионални и национални конкурси, фестивали и литературни форуми, включително НЧ „Паисий Хилендарски 1928“, „Тракия 2015“, „Съгласие 1905“ и др.

VII. Съвместни творчески инициативи

I. Съвместни творчески инициативи на НЧ през 2025 година

През 2024 г. беше възстановена общата читалищна инициатива „Ревю на читалищната дейност“. Тя дава възможност, читалищата да представят своите школи, формации и творчески ателиета и по този начин да популяризират дейността си. Традиционно ревюто се провежда през октомври-ноември месец, За съжаление през 2025г не можа да се осъществи тази инициатива.

През 2025г. стартира и новата инициатива по идея на **Областния читалищен съвет** и **РЕКИЦ-Бургас- „Приказна нощ в библиотеката“**. Тя се прие с интерес от жителите в Област Бургас, а читалищата взеха участие с различна, креативна и интересна програма, привличайки интереса на деца и възрастни към книгата, силата на писаното слово и приказния свят. Така в навечерието на Деня на народните будители читалища в Област Бургас напомниха, че библиотеката е средище на духовността и познанието. След успешното начало се взе решение събитието да се провежда всяка година в навечерието на Деня на народните Будители 31 октомври срещу 1 ноември.

- **Първи март и ден на самодейността – Традиция** е на първи март читалищата в Бургас да раздават мартеници за здраве и благоденствие, а по кварталите този празник ще се отбележи с фолклорни концерти.
- **Цветница и Великден** – по повод големите християнски празници в комплексите, „Меден рудник“ и „Изгрев“ и в ЦГЧ е предвидено да бъдат организирани няколко празнични концерта. Ще участват фолклорни песенни и танцови състави, школи и клубове от читалищата;
- **„Изгрев Парк фест VI“** – през месец май в парка на к-с „Изгрев“ ще се състои поредното издание на „Изгрев парк фест“, което ще представи творците от читалищата на Община Бургас. Децата от школите, клубовете и съставите на бургаските читалища ще покажат артистичните си умения.
- **Участие в подготовката и отбелязването на поредица празници и бележити дати:** 6.02. – Освобождението на Бургас от османско иго, 24.05. – Ден на Св. Св. Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура; 2.06. – Ден на Христо Ботев и на загиналите за освобождението на България; 1.11. – Ден на народните будители ; Ден на Тракия и др.
- **Летни дейности:** и през 2025 г. повечето читалища използват лятната ваканция, за да инициират творчески ателиета с игрови характер в областите танц, театър, екология, музика,

занаяти, наука. Пространството пред читалища се трансформира в зона за занимания на децата. Целта е да се даде възможност за творческа активност през цялото лято, като всеки ученик може да се включи според индивидуалните си нужди. Водещи дейността на ателиетата са млади и изтъкнати бургаски творци и педагози. Едно от тези читалища е НЧ „Асен Златаров 1940“ с летните занимания – „Заплетени чудеса“, към която има траен интерес и отбелязва значителен успех. Летни занимания се организираха и в кварталите на Бургас, Лозово, Крайморие и Д. Езерово

- **Участие в конкурси:** През 2025 година бургаските читалища отново бяха инициатори, организатори и съорганизатори на конкурси, фестивали и събори от местно, регионално значение. Те заявиха присъствието си в следните инициативи:

НЧ „Асен Златаров 1940“ – регионален конкурс „Магията на словото“ за написване на есе, стихотворение или разказ по повод 24 май и **„Бургас – моят град“ – регионален конкурс** по повод 6 декември – Никулден; **партньор на Фестивала „ВОДА“** „От Белия Дунав до Черно море“ – изложба на Регина Сарвари (Унгария) Изложбата съчетава пърформанс, медийна документация и материални доказателства, за да привлече внимание към замърсяването на Дунав и Черно море и да повиши осведомеността за екологичните щети, които засягат водите на Унгария и България. **„Приказна нощ в библиотеката“** Децата, облечени в костюми на любими приказни герои, ги очакваше ги истинска карнавална магия, в която имаше изненади, предизвикателства, векторини и игри сред книгите. Всички имаха възможност да видят изработения предварително анимационен филм по произведението на Лиман Франк Баум „Вълшебникът от Оз“.

НЧ „Пробуда 1880 г.- Бургас“ – „Сезони“- конкурс за млади поп, рок и хип-хоп изпълнители, конкурс за приложно и изобразително изкуство, конкурс за песен по музика на бургаски музиканти, **Национален конкурс „Есента в миниатюри“**, **„Конкурс за изработка на мартеници «За здраве и берекет»**,

Юбилеен концерт на Фолклорен ансамбъл „Атанас Манчев“ с участието на Театрална формация „Приказен театър“ в Дом на културата НХК /14.11./ **Участие на Фолклорен ансамбъл „Атанас Манчев“ в Национален рибен фест „Риба на трапезата - здраве в дома“**, организиран от Министерството на земеделието и храните в КТК „Ченгене скеле“ /30.11./

НЧ „Любен Каравелов 1940“, **„Бургас Булевардни пърформанси“**, **„Свято слово“** – майски срещи на славянски творци – ежегодно, в партньорство с Община Бургас и Бургаската писателска общност, **„Чета и плета“** - Юлски парк фест в Борисовата градинка, **„ Петъчен грамофон“**

- **НЧ „Ереван 2022“ - Национален фестивал „Армения в Бургас“** по повод годишнина от независимостта на Армения

НЧ „Васил Левски 1937“ кв Г. Езерово - на Велики Четвъртък, по традиция, боядисване на яйца с естествени материали, съвместно с Читалището, пенсионерския клуб и Община Бургас, в градинката пред Общината.

- Празник на Св. Св. Константин и Елена, магичен ритуал по повод Еньовден – Празник на билките.

- **НЧ „Съзнание 1927“ с. Маринка** - отбелязване на празника на св. Марина и празник на селото

- **НЧ „Обнова 1923“ кв Ветрен** - Национален конкурс за рисунка Акве Калиде „Изворите на трите нимфи“

- **НЧ „Просвета 1927“ кв Д. Езерово** - конкурс и екопразник по повод Деня на водата и посещение на езерото Вая

НЧ „Фар 1946“ – „Бъдещето на България“ – Национален клавирен конкурс за изпълнение на творби от български композитори, **„3-ти национален конкурс с международно участие „Любовта е извор“** – конкурс за литературна творба, изобразително изкуство, **„ Проект Музикален Коледен Бургас**, осъществен в рамките на инвестиция **„Бургас – пристан зелен на изкуствата“** договор за финансиране № BG-RRP-11.021-0005-C01 от 29.10.2025 г. схема за безвъзмездна помощ **„Ново поколение местни политики за култура за големи общини“** за

предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост”Община Бургас, музикален директор Марияна Добрева

- „Техника и стил“- Десети международен фестивал - конкурс за музиканти – изпълнители, педагози и др.;

НЧ „Възраждане 1927“ – кв. Рудник – „Трето лазарско надиграване в читалището под надслов „Лазарска китка от песни и танци“ с участието на ДГ „Калинка“, СУ „Св. Кл. Охридски“, ПК „Кунка Драгоева“, ПГ „Никола Ганчев“ – невероятна цветна красота, преплетена с музика, танц, песен и благослов.

- **НЧ „Св. св. Кирил и Методий 1985“** – „Коледни истории“ – Национален конкурс за изработка на комикси и „Море“ – национален литературен конкурс;
- **НЧ „Паисий Хилендарски 1928“** – „Аз, морето и Бургас“ – конкурс за изразително рецитиране на стихотворение по повод Никулден; „Бургас- заливът на спомените“ конкурс за литературна творба за хора над 60 г.
- **НЧ „Изгрев 1909“** – „Изгрев парк чете и се забавлява“ – лятно предизвикателство , което привлича нова читателска аудитория и превръща парка в зелена библиотека През 2025 година читалище Изгрев е Културен оператор за реализиране на **Културен продукт Коледен концерт – спектакъл „Дано, дано, дано!“**, осъществен в рамките на инвестиция „Бургас – пристан зелен на изкуствата“ договор за финансиране № BG-RRP-11.021-0005-C01 от 29.10.2025 г. схема за безвъзмездна помощ „Ново поколение местни политици за култура за големи общини“ за предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост”. Празничен коледен концерт-спектакъл "Дано, дано, дано!" представи на публиката културно съдържание с послания, които хората си отправят по Коледа
- **НЧ „Христо Ботев 1937“ – Бургас** – „Моята невероятна лятна ваканция“ – национален конкурс, организиран по културна програма на Община Бургас в партньорство с РИОСВ, „Моите приятели котките“ - национален конкурс за детско творчество;
- **НЧ „Пенчо Славейков 1983“ – Бургас** – „България – това съм аз“ конкурс за рецитация „Коледни звездици“ – четвърто издание на конкурс за детско творчество, провеждан в електронна среда и др.;
- **НЧ „Тракия2015“**Конкурс за рисунка на родословно дърво“ **Моя род е моята гордост“** - **НЧ „Съгласие 1905“ гр Българово**, , III-то издание на **Фестивал на плодородието**.
НЧ „ Маринка 2024“ с. Маринка- фотоизложба „Родопско-морски срещи с природата“ партньор на Фондация „Творци без граници“ в организацията на петото издание на Международния конкурс за детска рисунка „Нарисувай моята приказка“

VIII. Финансиране

- **Държавна субсидия:** чрез общинския бюджет –1 896 835 лв. при численост 97 бр., което прави стандарт 19 555 лв. **Общинска субсидия:** 36 000 лв., по 1 200 лв. на читалище.
- **Допълнително финансиране:** проекти по Общински фонд „Култура“, програма „Достъпна култура“, програми на МК, програми на ПВУ.
- **Приходоизточници:** членски внос, дарения, наеми, културно-просветна и информационна дейност.

IX. Слаби страни и препоръки

1. Слаби страни

- Недостатъчен финансов ресурс и ниско заплащане, което намалява мотивацията на младите специалисти.
- Липса на зали и инфраструктура за културни събития в някои читалища.
- Недостатъчна активност при кандидатстване по проекти за допълнително финансиране.

2. Препоръки

- **Селски читалища:** да продължат устойчивото присъствие като културни центрове, сътрудничество с училища, кметства и църкви.
- **Градски читалища:** да се трансформират в модерни културни и образователни информационни центрове, да прилагат иновативни методи и да развиват партньорства с училища и местни власти.
- Да се стимулира разработване на проекти за допълнително финансиране и участие в национални и международни инициативи.
- **VII. Заключение**
- През 2025 г. народните читалища в Община Бургас успешно изпълниха годишната програма за развитие на читалищната дейност. Те утвърдиха своите позиции като центрове за култура, образование, социално включване и гражданска активност, съчетават традиционни и модерни подходи, и доказаха своята значимост за местната общност. Читалищата продължават да бъдат опора за съхранение на културното наследство и платформа за творческо и социално развитие на всички поколения.

Предвид изложеното и на основание чл. 26а, ал.1 от Закона за народните читалища, обнародван в бр.42 на ДВ от 05.06.2009 г., предлагам Общинският съвет – Бургас да вземе следното:

РЕШЕНИЕ:

Приема отчета за читалищната дейност в Община Бургас през 2025 година, съгласно приложение, неразделна част от настоящата докладна записка.

Приложение: 1. Отчети за дейността на народните читалища в Община Бургас за 2025 година.

ДИАНА САВАТЕВА

ЗАМ.- КМЕТ НА ОБЩИНА БУРГАС
„КУЛТУРА И ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯ“